

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Kerstin Stolt

Socialnämnden 2011-09-07

Nationell trycksårsmätning 2011

Under vecka 12 (21-25 mars) 2011 genomfördes den första nationella mätningen av trycksår i landstingens slutenvård och i vård- och omsorgsboende i den kommunala äldreomsorgen.

Mätningen genomfördes av Sveriges kommuner och landsting (SKL). Resultatet från mätningen redovisades den 30 maj och kan hämtas i sin helhet på SKL:s hemsida.

Resultat för Täby kommun redovisas i rapport 2011-08-18.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna rapport om nationell trycksårsmätning 2011 daterad 2011-08-25.

Lisbeth Sämä
Socialchef

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
Kerstin Stolt

Nationell trycksårsmätning 2011

Under vecka 12 (21-25 mars) 2011 genomfördes den första nationella mätningen av trycksår i landstingens slutenvård och i vård- och omsorgsboende i den kommunala äldreomsorgen.

Mätningen genomfördes av Sveriges kommuner och landsting (SKL). Resultatet från mätningen redovisades den 30 maj och kan hämtas i sin helhet på sidan http://www.skl.se/press/nyheter_2/forekomst-av-trycksar-kartlagd

Täby kommuns resultat har tagits fram med hjälp av den databas som SKL tillhandahåller för vårdgivarna. Resultatet jämförs i bilagorna 1 och 2 med tidigare egna mätningar och visar bl.a. en ökning av andel personer med trycksår från 5 procent 2009 (17 personer) till 8,5 procent 2011 (33 personer).

lakttagelser – Täby kommuns resultat

Förebyggande åtgärder

Andelen personer med förebyggande åtgärder har minskat från 79 procent år 2009 till 68 procent i år. Träffsäkerheten för de preventiva åtgärderna har dock ökat jämfört med 2009 och tidigare år. Fler personer med trycksår får nu förebyggande åtgärder. Andelen har ökat till 97 procent från 88 procent 2009. För gruppen med hög risk att utveckla trycksår är träffsäkerheten 90 procent. För dem som både har hög risk och trycksår är träffsäkerheten total, vilket är en förbättring jämfört med resultatet från 2009 som uppgick till 98 procent.

Riskbedömning

Generellt sett har risken för att utveckla trycksår minskat bland de boende i vård- och omsorgsboende i Täby. Det genomsnittliga värdet på Nortonskalan har ökat varje år sedan 2006 (ju högre värde desto mindre risk). I år syns dessutom en tydlig minskning av andel personer med hög risk. Andelen har minskat till 35 procent i år från 40 procent och däröver under perioden 2004 – 2009.

Dokumentationen av riskbedömningen är fortsatt hög och omfattar i denna mätning 386 av 387 personer.

Förekomst av trycksår

Andelen personer med trycksår har ökat från 5,1 procent 2009 (den lägsta andelen åren 2004-11) till 8,5 procent i år (näst lägst). Antalet sår per person har dock minskat något.

Den mest påtagliga förändringen ligger i att andelen sår av kategorin 2 – 4 (svårare sår) har ökat i jämförelse med tidigare mätningar. En tydlig tendens till detta fanns redan 2009.

Dokumentationen av förekommande trycksår ligger på en hög nivå, 96 procent.

Reflektioner

Den nationella mätningen skiljer sig något från de lokala mätningarna som gjorts tidigare när det gäller mätning av förebyggande åtgärder. I den nationella mätningen kan fler alternativ för förebyggande åtgärder registreras bl.a. glidlakan och hälavlastning. Det finns skäl att anta att detta kan ha betydelse för den redovisade förbättringen av träffsäkerheten för förebyggande åtgärder. Mot detta talar i någon mån att andelen personer med förebyggande åtgärder minskat med 11 procentenheter sedan 2009.

Risken att utveckla trycksår har minskat bland de boende i vård- och omsorgsboende i Täby och träffsäkerheten i det förebyggande arbetet har ökat. Samtidigt ökar andelen boende med trycksår och därtill sker ökningen till stor del i form av de svårartade såren. Detta är motstridiga bilder som gör resultatet svårtolkat. En förklaring kan finnas i det faktum att det är frågan om punktprevalent mätning dvs. mätning vid ett enstaka tillfälle. Det är då möjligt att tillfälligheter spelar en roll. En fördjupad analys kan eventuellt bidra med ytterligare förklaringar. Något tidsmässigt utrymme för att genomföra en sådan analys finns dock inte samband med denna rapport.

Bilaga 1 - frekvenser
BAKGRUND

	Antal 2005	Antal 2006	Antal 2007	Antal 2008	Antal 2009	Antal 2011
Kön						
Män	119	112	106	97	89	108
Kvinnor	284	253	279	246	242	279
Ej svar	--	15	16	4	4	0
Summa	403	380	398	347	335	387
Alder						
60 år eller yngre	--	--	--	--	--	5
64 år eller yngre	16	16	24	17	16	--
61- 79 år	--	--	--	--	--	75
65-79 år	93	91	89	75	69	--
80 år eller äldre	285	266	282	249	244	307
Ej svar/ogiltigt svar	9	7	3	6	6	0
Summa	403	380	398	347	335	387

RESULTAT

	2005	2006	2007	2008	2009	2011
Riskbedömning						
Medelvärde för riskbedömning enligt Modifierad Nortonskala	21,28	20,84	20,98	21,24	21,53	21,92
	Antal 2005	Antal 2006	Antal 2007	Antal 2008	Antal 2009	Antal 2011
Patienter med riskpoäng						
Ej svar	2	2	39	2	0	0
Riskpoäng 7-20 (förhöjd risk)	166	167	158	151	130	134
Riskpoäng 21-28	235	211	201	194	205	253
Summa	403	380	398	347	335	387
Patienten har riskbedömning i journal						
Ja	273	327	363	320	329	386
Nej	125	47	28	18	3	1
Ej svar/ogiltigt svar	5	6	7	9	3	0
Summa	403	380	398	347	335	387
Patienten har trycksår						
Ja	104	77	79	62	17	33
Nej	295	303	318	280	318	354
Ej svar / ogiltigt svar	4	0	1	5	0	0
Summa	403	380	398	347	335	387

	Antal 2005	Antal 2006	Antal 2007	Antal 2008	Antal 2009	Antal 2011
Gradering av tryckskada						
Grad 1	150	69	66	51	7	12
Grad 2	25	40	41	32	4	10
Grad 3	8	6	7	6	3	7
Grad 4	10	10	6	2	4	9

Summa trycksår	193	125	120	91	18	38
Patienter med preventiva åtgärder/utrustning i säng						
Ingen tryckavlastning/utjämnande madrass	248	216	207	158	127	0
Ingen förebyggande utrustning						164
Tryckavlastning/utjämnande madrass	74	57	66	85	107	112
Eldriven tryckavlastande madrass	66	94	117	100	99	96
Annan förebyggande utrustning	6	13	4	1	1	15
Ej svar/ogiltigt svar	9	--	4	3	1	0
Summa	403	380	398	347	335	387
Patienter med preventiva åtgärder/utrustning i stol/rullstol						
Ingen tryckavlastning/utjämnande dyna	230	262	183	204	163	223
Tryckavlastning/utjämnande dyna	122	104	156	137	133	164
Eldriven tryckavlastande dyna	3	--	--	--	--	--
Annat	8	8	3	2	11	0
Ej svar/ogiltigt svar	40	6	56	4	28	0
Summa	403	380	398	347	335	387
Patienter med preventiva åtgärder/lägesändring i säng						
Inte planerat/oregelbunden	369	335	244	259	99	205
Varannan timme	2	6	9	4	10	14
Var tredje timme	20	29	59	63	76	40
Var fjärde timme	8	10	50	18	110	38
Ej svar/ogiltigt svar	4	--	36	3	40	0
Individuellt regelbundet	--	--	--	--	--	90
Summa	403	380	398	347	335	387

Patienter med preventiva åtgärder/lägesändring i stol/rullstol	Antal 2005	Antal 2006	Antal 2007	Antal 2008	Antal 2009	Antal 2011
Inte planerat/oregelbunden	341	348	227	251	140	231
Varannan timme	7	11	20	18	59	22
Var tredje timme	10	13	58	42	59	23
Var fjärde timme	6	2	29	24	31	19
Individuellt regelbundet	--	--	--	--	--	92
Ej svar/ogiltigt svar	39	6	64	12	46	0
Summa	403	380	398	347	335	387

Bilaga 2 - jämförelse 2004 - 2011

Uppföljning av trycksår	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2011
Antal patienter	212	403	380	398	347	335	387
Patienter med trycksår, antal	40	104	77	79	62	17	33
Patienter med trycksår, andel %	18,9%	25,8%	20,3%	19,8%	17,9%	5,1%	8,5%
Antal trycksår	48	193	125	120	91	18	38
Antal trycksår per patient, genomsnitt	1,2	1,86	1,62	1,52	1,47	1,06	1,15
Patienter med trycksår grad 2-4, antal	26	37	37	43	30	6	21
Patienter med trycksår grad 2-4, andel %	12%	9%	10%	11%	9%	2%	5,4%
Antal trycksår av grad 2-4	27	45	56	54	40	7	26
Antal trycksår av grad 2-4 per patient, genomsnitt	1	1,2	1,5	1,3	1,33	1,33	1,24
Trycksår grad 1, antal	21	150	69	66	51	7	12
Trycksår grad 2, antal	25	25	40	41	32	4	10
Trycksår grad 3, antal	2	8	10	7	6	3	7
Trycksår grad 4, antal	0	10	6	6	2	4	9
Trycksår grad 1, andel %	44%	78%	55%	55%	56%	39%	32%
Trycksår grad 2, andel %	52%	13%	32%	34%	35%	22%	26%
Trycksår grad 3, andel %	4%	4%	8%	6%	7%	17%	18%
Trycksår grad 4, andel %	0%	5%	5%	5%	2%	22%	24%
Nortonbedömda patienter, antal	212	403	378	359	345	335	387
Nortonbedömda patienter, andel %	100%	100%	99%	90%	99%	100%	100%
Genomsnittligt värde på Nortonskalan	20,81	21,28	20,84	20,98	21,24	21,53	21,92
Patienter med Norton ≤ 20, antal	97	166	167	158	151	130	134
Patienter med Norton ≤ 20, andel %	46%	41%	44%	40%	44%	44%	35%
Riskbedömning har gjorts i journalen, antal	212	273	327	363	320	205	386
Riskbedömning har gjorts i journalen, andel	100%	68%	86%	91%	92%	61%	100%
Patienter med preventiva åtgärder (alla)							

Uppföljning av trycksår	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2011
Tryckavlastning i säng, antal	80	146	164	187	186	207	223
Tryckavlastning i stol, antal	74	133	112	159	139	144	164
Vändschema i säng, antal	25	30	45	118	95	196	182
Vändschema i stol, antal	23	23	26	107	84	149	156
Antal patienter med preventiva åtgärder	120	198	201	238	222	264	263
Patienter med preventiva åtgärder (alla)							
Tryckavlastning i säng, andel %	38%	36%	43%	47%	54%	62%	58%
Tryckavlastning i stol, andel %	35%	33%	29%	40%	40%	43%	42%
Vändschema i säng, andel %	12%	7%	12%	30%	27%	59%	47%
Vändschema i stol, andel %	11%	6%	7%	27%	24%	44%	40%
Andel patienter med preventiva åtgärder	57%	49%	53%	60%	64%	79%	68%
Patienter med trycksår som får preventiva åtgärder							
Patienter med trycksår, antal	40	104	77	79	62	17	38
Tryckavlastning i säng, antal	22	63	54	59	42	13	33
Tryckavlastning i stol, antal	19	57	33	44	32	9	28
Vändschema i säng, antal	10	16	19	35	24	12	25
Vändschema i stol, antal	9	13	10	27	14	10	24
Antal patienter med någon preventiv åtgärd	31	76	65	65	50	15	37
Tryckavlastning i säng, andel %	55%	61%	70%	75%	68%	76%	87%
Tryckavlastning i stol, andel %	48%	55%	43%	56%	52%	53%	74%
Vändschema i säng, andel %	25%	15%	25%	44%	39%	71%	66%
Vändschema i stol, andel %	22%	13%	13%	34%	23%	59%	63%
Andel med patienter någon preventiv åtgärd	78%	73%	84%	82%	81%	88%	97%
Patienter utan trycksår som får preventiva åtgärder							
Antal patienter utan trycksår	172	299	303	318	285	318	349
Tryckavlastning i säng	58	83	110	127	144	194	175
Tryckavlastning i stol	56	75	79	114	107	135	210
Vändschema i säng	15	14	26	83	61	184	155
Vändschema i stol	14	10	16	80	70	139	131
Antal patienter med någon preventiv åtgärd	89	122	136	172	172	249	238
Tryckavlastning i säng, andel %	27%	21%	36%	40%	51%	61%	50%

Uppföljning av trycksår	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2011
Tryckavlastning i stol, andel %	26%	19%	26%	36%	38%	42%	60%
Vändschema i säng, andel %	7%	3%	9%	26%	21%	58%	44%
Vändschema i stol, andel %	7%	2%	5%	25%	25%	44%	38%
Andel patienter med någon preventiv åtgärd	52%	30%	45%	54%	60%	78%	68%